

Perustelumuistio 2019

Perustelumuistio myöntöperusteista vuonna 2019 myönnettäville harkinnanvaraisille valtionavustuksille yleisten kirjastojen toiminnan kehittämiseen.

Myöntöperusteet on laadittu yhteisesti aluehallintoviraston kirjastotoimen aluehallinnon tehtävistä vastaavien viranhaltijoiden kesken. Ne pohjautuvat opetus- ja kulttuuriministeriön hakuohjeen linjauksiin: https://minedu.fi/avustukset/avustus/-/asset_publisher/yleisten-kirjastojen-valtakunnallinen-kehittamistehtava-alueellinen-kehittamistehtava-erityinen-tehtava-ja-toiminnan-kehittaminen

Avustusta voidaan myöntää seuraaviin teemoihin liittyviin hankkeisiin:

Teema 1. Lukemisen edistäminen

- Pienten lasten kielellisen kehityksen tukeminen ja lukutaidon herättely
- Lasten ja nuorten lukutaidon edistäminen
- Lukemisharrastuksen lisääminen perheissä ja lasten ja nuorten harrastusyhteisöissä
- Kaikkien väestöryhmien monilukutaidon edistäminen.

Teema 2. Elinikäinen oppiminen

- Kirjastojen kehittäminen kaikille avoimina ja monipuolisina työ- ja oppimisympäristöinä
- Suunnitelmallisen yhteistyön edistäminen päiväkotien, koulujen, oppilaitosten sekä muiden yhteisöjen kanssa
- Eri väestöryhmien digitaitojen vahvistaminen.

Teema 3. Aktiivinen kansalaisuus, demokratia ja sananvapaus

- Kirjastojen kehittäminen kansalaistoimintaa tukevinä yhteisöllisinä kohtaamispaikkoina
- Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismenetelmien kehittäminen ja osallistumisesteiden poistaminen
- Eri kieli- ja kulttuuriryhmien vuoropuhelun vahvistaminen sekä hyvää keskusteluilmapiiriä edistävän toiminnan kehittäminen
- Avoimen ja luotettavan tiedonsaannin edistäminen ja lähdekriittisen osaamisen vahvistaminen.

Teema 4. Laatu, vaikuttavuus ja innovaatiot

- Kirjastojen yhteiskunnallista vaikuttavuutta lisäävät innovaatiot
- Kirjastopalvelujen laadun ja vaikuttavuuden arviointi

Myönnettävät avustukset ovat harkinnanvaraisia. Monialaisissa hankkeissa voidaan myöntää avustuksia vain kirjastojen osuuteen. Kirjaston lakisääteiseksi perustehtäväksi laskettavaan tai kirjastotoimen kehittämiseen kuulumattomaan toimintaan liittyviä hankkeita ei avusteta. Avustusta ei myönnetä esim. aineisto- ja kalustehankintoihin, remontti-/rakennus- (sis. sähkötyöt) tai sisustustöihin, kotimaassa järjestettävän täydennys- ym. koulutukseen osallistumiseen eikä henkilökunnan virkistys- ja tutustumismatkoihin. Yksittäisten kirjastojen markkinointilehtien ja -esitteiden tekemiseen ei myöskään avustusta myönnetä.

Omatoimikirjastojen toteuttamiseen voidaan myöntää rahoitusta, jos hankkeella parannetaan kirjastopalveluiden saatavuutta. Omatoimikirjastohankkeet ovat kehittämishankkeita, eivät perustamishankkeita. Omatoimikirjastojen osalta kustannuksiksi hyväksytään laitteet ja niiden asentaminen, ei kalusteita eikä tilojen remontointia.

Digitointihankkeisiin avustusta voidaan myöntää, jos hankkeeseen sisältyvä aineisto on paikallisesti, alueellisesti tai kansallisesti arvokasta. Aineiston pitää olla kirjaston hallinnassa. Kaikissa digitointiin liittyvissä hankkeissa suositetaan, että kirjasto ottaa yhteyttä Kansalliskirjastoon/Mikkelin digitointi-keskukseen konsultaatiota ja ohjeistusta varten. Digitoitaessa ja tuotettaessa aineistoja tulee varmistaa, että aineisto on käytettävissä myös Finnan kautta.

Täydennyskoulutushankkeissa huomioidaan aihe, alueellisuus sekä tarpeeseen ja tarjontaan liittyvät seikat. Yksittäisten kirjastojen järjestämää koulutusta ei avusteta.

Ks. myös [aluehallintoviraston kirjastotoimen hakuohje](#)